

המקומון - העדכון היומי לרשויות המקומיות

צמצום גבולות התביעה הנזיקית שעילתה תכנית

בית המשפט העליון קבע את גבולות התביעה הנזיקית שעילתה תכנית ועמד על היחס בינה לבין תביעת פיצויים

ברעא 6483/15 נתיבי ישראל החברה הלאומית לתשתיות תחבורה בע"מ נ' רות קטר ו-56 אח' (ניתן ביום 2.8.16) דן בית המשפט העליון בערעור על דחייה על הסף של חלק מתביעת פיצויים בגין סלילת כביש 471, ופסק (מפי השופט סולברג ובהסכמת השופטים דנציגר וברון):

- נזק שניתן לתבוע במסגרת סעי' 197 לחוק התכנון והבנייה, לא ניתן לתבוע במסגרת הליך נזיקי. ההסדר שבסעי' 197 נועד להבטיח פיצוי בגין כל פגיעה קניינית עקב אישור התכנית, ללא תלות בשאלת אשמת רשויות התכנון.
- מכיוון שהמחוקק קבע במפורש בסעי' 197 שהפיצוי על ירידת ערך המקרקעין ינתן ע"י הוועדה המקומית, לא ניתן יהיה לתבוע בגין אותו נזק אדם אחר שהיה שותף או אחראי לגרימתו.
- נזק שסעי' 197 לחוק התכנון והבנייה לא מעניק פיצוי בגינו (נזק סובייקטיבי), לא ניתן לתבוע בעוולת המטרד, ככל שמדובר במטרד הנובע במישרין מן התוכנית.
- תובע שאינו נכנס לגדרי הסעיף (כגון בעלי נכס שאינו גובל או שלא היה בעלים בתחילת התכנית) - רשאי לתבוע בתביעה נזיקית.
- ניתן לתבוע בתביעה נזיקית פיצוי עבור נזק שסעי' 197 אינו מעניק פיצוי בגינו, אם העוולה הנזיקית אינה עוולה קניינית, אלא מבוססת על אשם מוסרי - כגון רשלנות או הפרת חובה חקוקה. אולם, ככל שמדובר ברשלנות במסגרת הליך התכנון, הכלל הוא כי יש להעלות טענות על כך במסגרת הליך ההתנגדות, ורק במצבים חריגים תותר העלאת טענה ממין זה במסגרת הליך נזיקי מאוחר.
- מטרדים בשל חריגה מתכנית או מטרדים ארעיים שנגרמו בתקופת הוצאתה לפועל (בתקופת עבודות הסלילה) אינם נגרמים במישרין מן התכנית ולכן ניתן לתבוע פיצוי נזיקי בגינם. אולם, גם כאן תהא מניעת מלתבוע אם ניתן היה להעלות את הטענות במסגרת התנגדות.
- אין לכלול בתביעה טענות נגד התכנית עצמה. המקום הטבעי לבירור טענות אלו הוא במסגרת ההליך התכנוני ולא בהליך משפטי.

נזק שניתן לתבוע

במסגרת סעי' 197, לא

ניתן לתבוע במסגרת

הליך נזיקי.

גם נזק שסעיף 197 לא

מעניק פיצוי בגינו, לא

ניתן לתבוע בהתבסס

על עוולת המטרד, ככל

שמדובר במטרד הנובע

במישרין מן התוכנית.

ניתן לתבוע בתביעה

נזיקית כאשר התובע

אינו נכנס בגדר סעיף

197, וכן ביחס לנזק

שהסעיף אינו מעניק

פיצוי בגינו, בעוולת

רשלנות או הפרת חובה

חקוקה.